

Фонд Народонаселення ООН
Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту
Державна соціальна служба для сім'ї, дітей та молоді

РЕПРОДУКТИВНЕ ТА СТАТЕВЕ ЗДОРОВ'Я ЧОЛОВІКІВ В УКРАЇНІ **(соціологічний аналіз)**

КИЇВ 2005

Зміст

Вступ	5
1. Державна політика щодо збереження репродуктивного здоров'я чоловіків	6
2. Рівень поінформованості чоловіків та жінок щодо репродуктивного здоров'я та шляхів його збереження	11
3. Ставлення і поведінка чоловіків щодо проблеми репродуктивного здоров'я та шляхів його збереження	20
4. Участь чоловіків у процесі планування сім'ї	32
5. Гендерні ролі у сфері репродуктивного здоров'я.....	34
6. Потреби щодо інформації та послуг у сфері збереження репродуктивного здоров'я чоловіків	41
7. Проблема репродуктивного здоров'я чоловіків очима фахівців	47
Висновки	56
Список використаної літератури	58

Висновки

Сьогодні в Україні поряд з несприятливою ситуацією щодо рівня народжуваності та здоров'я жінок загострюється проблема репродуктивного здоров'я чоловіків. А саме, поширеність чоловічого безпліддя і зростаючий рівень захворюваності сечостатевої системи.

Результати проведеного дослідження показали, що на тлі відносно високого рівня поінформованості опитаних чоловіків та жінок щодо складових репродуктивного здоров'я, шляхів передачі та методів профілактики ВІЛ/СНІД, інфекцій, які передаються статевим шляхом, та традиційних методів контрацепції існують певні усталені стереотипи і міфи щодо шляхів збереження чоловіками власного репродуктивного здоров'я. Крім цього, спостерігається брак знань чоловіків і жінок щодо спеціальних закладів, які опікуються вирішенням проблем репродуктивного здоров'я чоловіків.

Найбільш болючим питанням залишається своєрідний «розрив» між рівнем поінформованості чоловіків щодо різних аспектів репродуктивного здоров'я, їхнім ставленням до проблеми його збереження та поведінковими практиками. Так, результати дослідження свідчать, що у представників сильної статі не сформовані серйозне ставлення до власного репродуктивного здоров'я та усвідомлення важливості його збереження. Це відображається у відсутності бажання, установки та навичок відвертого обговорення проблем, пов'язаних з різними аспектами репродуктивного здоров'я, зі своїми подружжями або партнерами, відвідування певних фахівців з метою профілактики чи лікування захворювань сечостатевої системи. Ситуація погіршується і тим, що переважна більшість чоловіків не звертають уваги на перші симптоми захворювань, пов'язаних з репродуктивним здоров'ям, і відкладають візит до лікаря доти, доки симптоми захворювання стануть більш серйозними і вже не піддаватимуться самолікуванню. Це не тільки ускладнює діагностику і лікування захворювання, а ще і продовжує цей процес.

Ще однією проблемою, яку висвітило дослідження, залишається відповідальне батьківство. Незважаючи на відносно високий рівень поінформованості щодо традиційних методів контрацепції і усвідомлене паритетне розподілення відповідальності за планування сім'ї, народження здорової дитини, серед чоловіків спостерігається відсутність певних знань та сформованих практичних навичок своєчасної підготовки до зачаття і народження дитини.

Занепокоєння викликає досить низький рівень доступності послуг з питань репродуктивного здоров'я чоловіків та брак відповідних фахівців у середніх, малих містах та сільській місцевості. Проте, за даними дослідження, існує відчутна зацікавленість чоловіків в отриманні певних послуг. Серед головних вимог щодо установ, які надають послуги з питань репродуктивного здоров'я, чоловіки називали збереження анонімності та конфіденційності, високий професійний рівень персоналу, доступна вартість послуг та комплексність, багатопрофільність установи, де поєднуються діагностика і лікування, профілактика і вирішення соціально-психологічних проблем пацієнтів.

Крім цього, існує великий попит на інформацію про репродуктивне здоров'я чоловіків і шляхи його збереження: фактори, що негативно впливають на здоров'я, сучасні і ефективні методи контрацепції, послуги з проблем репродуктивного здоров'я, контактні дані установ, де їх можна отримати тощо.

З огляду на це можна сказати, що проблема репродуктивного здоров'я чоловіків є багатогранною і лежить не тільки у площині медичних аспектів, а і соціально-психологічних, педагогічних, пов'язаних з «чоловічою» психологією, міжособистісними стосунками подружжя та особливостями виховання хлопчиків у сім'ї.

Вирішення цієї проблеми потребує комплексного підходу на всіх рівнях: державному, сімейному, особистісному. Зважаючи на те, що державна політика щодо розв'язання питань репродуктивного здоров'я

чоловіків зосереджена переважно на медичному аспекті цієї проблеми, недостатньо уваги приділено соціальним та психологічним факторам, які здатні досить суттєво впливати на репродуктивну поведінку як чоловіків, так і жінок.

Рекомендації

Таким чином, державна політика в галузі репродуктивного здоров'я чоловіків має передбачати:

- запровадження дієвих механізмів вирішення проблеми фінансування діяльності у сфері збереження репродуктивного здоров'я чоловіків через кредитування послуг, введення страхової медицини та зміни державної податкової політики щодо приватних спеціалізованих клінік;
- моніторинг стану репродуктивного та сексуального здоров'я чоловіків України;
- розробку та запровадження стандартів соціально-психологічних послуг з питань репродуктивного здоров'я чоловіків;
- врахування у Державній програмі «Репродуктивне здоров'я нації на 2006-2015 рр.» аспектів репродуктивного здоров'я чоловіків, а також конкретних медичних та соціально-психологічних заходів у сфері його збереження. Наприклад, введення обов'язкових регулярних профілактичних оглядів чоловіків, в тому числі на робочих місцях за допомогою мобільних лікарських бригад;
- розробку цільових програм, метою яких має стати забезпечення достатніх і доступних умов збереження РЗ для чоловічої частини населення, включаючи програми, які можна запровадити на робочих місцях;
- розробку та запровадження спеціальної, цільової пропагандистської кампанії щодо питань охорони здоров'я чоловіків;
- розробку, затвердження та запровадження у навчальні програми вищих навчальних закладів предмету «Репродуктивне здоров'я чоловіків та шляхи його збереження» для спеціальностей «Соціальна робота», «Соціальна педагогіка», «Педагогіка», «Психологія»;
- розробку, затвердження та запровадження у навчальні програми інститутів післядипломної освіти та підвищення кваліфікації вчителів і психологів тренінгового курсу «Особливості проведення інформаційної роботи щодо збереження репродуктивного здоров'я чоловіків»;
- розробку методичного посібника «Особливості проведення інформаційної роботи щодо збереження репродуктивного здоров'я чоловіків»;
- розробку та запровадження циклу семінарів-тренінгів для практикуючих лікарів, що вирішують проблеми репродуктивного здоров'я стосовно психологічних особливостей чоловіків;
- підготовку команди національних тренерів з питань інформування сільського населення щодо особливостей репродуктивного здоров'я чоловіків та шляхів його збереження;
- розробку системи інформування населення щодо спеціалізованих закладів, які надають допомогу у вирішенні проблем репродуктивного здоров'я чоловіків;
- підготовку спеціальних буклетів, брошур для чоловіків та жінок щодо особливостей репродуктивного здоров'я чоловіків і шляхів його збереження, а також соціально-психологічних аспектів взаємовідносин у сім'ї, відвертого спілкування про репродуктивну поведінку.